

PROF. DR. BÁTHY SÁNDOR

**A gyakorlati képzés jelentősége a harcászati-hadműveleti felkészítésben
(Rekviem a hallgatói zárógyakorlatért)**

**Importance of practical training in tactical and operational level preparation
(Requiem for the students' final exercise)**

Absztrakt

A katonai képzés felkészítés meghatározó elemét jelentő gyakorlat fontosságát hangsúlyozva a szerző kiemeli az összhaderőnemi és összefegyvernemi felkészítés elengedhetetlenségét és kiemelt jelentőségét az egyetemi MSc képzésben is. Amellett érvel, hogy a hallgatóknak és a tanároknak egyaránt szüksége van olyan gyakorlásra, ahol a parancsnokok és szaktiszték, a harcot, a harctámogatást és a harckiszolgáló támogatást irányítják egy feladat és terv alapján együtt, együttműködve gyakorolnak.

Kulcsszavak: kiképzés, együttműködés, összefegyvernemi, integráció

Abstract:

Emphasizing the importance of the decisive elements of military training, the author is pointing at the indispensability and importance of joint and combined services' training during the process of the MSc level education. He argues that students and teachers too need practice, how to lead the combat, combat service and combat service support according to a certain plan.

Keywords: Training, Cooperation, Combined Services, Integration

Cikkem megírására az készítetett, hogy tanszékvezetőmmel a hallgatók minél eredményesebb képzéséről beszéltünk és mindketten büszkén állapítottuk meg, hogy a műveleti logisztikai szakos hallgatók két nemzetközi gyakorlásra (MAGLITE, FOURLOG) és a „Százföldi és légi erő műveleteinek logisztikai támogatása” tantárgy keretében komplett törzsgyakorlásra vesznek részt, ami figyelembe véve az egyéves (10 hónapos) képzési időszakot tetemes időt jelent az összes képzési időhöz viszonyítva.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

Elemezve a komplex feladatot már sokkal kevésbé fényes a kép, mert a hallgatók, ha lehet a mókás hasonlattal élni, maguknak vezényelnek és maguk hajtják végre. Lefordítva ez annyit jelent, hogy a törzskari feladatokból a parancsnoki, törzsfőnöki és harctámogatói szaktiszti szerepeket is a logisztikai MSc-s hallgatóknak kell betölteni, jobb esetben amennyiben kicsi az osztálylétszám, például 4 fő (mint a 2014-2015 tanévben), a foglalkozást vezető tanár szerepel ezekben a beosztásokban.

Cikkemben tehát amellett a hipotézisem mellett szeretnék érvelni, hogy

- a katonai képzés csúcsát jelentő gyakorlat úgy a leghatékonyabb, ha az összhaderőnemi és összefegyvernemi, fegyvernemi, harctámogató, harckiszolgáló beosztásokban lévő tisztek – ugyanúgy, mint a nagybetűs életben a dandárnál és a zászlóaljnál – együtt, az állománytáblákban szereplő törzsfelépítésben készülnek fel majdani munkájukra;
- másik hipotézisem, hogy karunk intézeteinek sem árt, ha egy közös törzsgyakorlás keretében mélyítik el együttműködési képességeiket és csiszolják vezetői vénájukat.

Engedtessek meg, hogy most néhány magasztos elvárás és idézetet citáljak hipotézisem alátámasztására. A törzsszolgálati szabályzat (tervezet) előszavában szerepel: „A vezetési rendszerek egyik legfontosabb követelménye a XXI. században – a hagyományosan megfogalmazott követelmények mellett – az együttműködés képessége. A Szövetség és az Európai Unió tagjaként elengedhetetlen, hogy a Magyar Honvédség Műveleti Vezetési Rendszere képes kell, hogy legyen együttműködni a szövetséges vezetési rendszerekkel. Ezért célszerű a NATO katonai törzsei által kidolgozott – és folyamatos fejlesztés alatt lévő – eljárásrend adaptálása és a magyar hadműveleti szakmai terminológia egységesítése.”

Értelmezésünkben az együttműködés a nemzeti és többnemzeti törzsekben egyaránt a különböző területek vezetői és szaktisztjei közötti információcsere útján valósul meg.

Alkalmazásáról a Vezérkar Főnök a nevezett szabályzatban az alábbiakat vallja: „A szabályzatot együtt kell alkalmazni hadászati (stratégiai) szinten az MVR¹-t szabályzó intézkedésekkel. Hadműveleti szinten a NATO COPD² kiadványával, harcászati szinten pedig az érvényes harcszabályzatokkal. Minden szinten korlátozásokkal kell együtt alkalmazni az adott szervezet jóváhagyott hatályos műveleti utasításával. Jelen szabályzat iránymutató a törzsek együttműködése szempontjából, valamint a tervezés, vezetési eljárársbeli különbségekből fakadó ellentmondások kezelése során. A tisztán nemzeti katonai műveletek tervezése és vezetése vonatkozásában nem lehet olyan eljárásokat és módszereket alkalmazni, amelyek akár csak részben is ellent mondanak a szabályzatban foglaltaknak.”

A két idézetből, ha kulcsszót szeretnék kiemelni, akkor az együttműködés képességét és azt a vezérkarfőnöki elvárás, amit mondhatnék akár utasításnak is, hogy a katonai

¹ MVR= Műveleti Vezetési Rendszer

² NATO COPD = NATO Comprehensive Operational Planning Directive Művelettervezési Direktíva

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

műveletek tervezése és vezetése vonatkozásában nem lehet olyan eljárásokat és módszereket alkalmazni, amelyek akár csak részben is ellentmondanak a szakutasításban foglaltaknak.

Ennek a mi vonatkozásunkban egyetlen értelmezése van, hogy együttműködve közös terv alapján és elgondolás szerint kell felkészítenünk a parancsnokokat és törzskari tiszteket egyaránt.

A kiképzés és felkészítés fontosságát egyértelműen alátámasztja a biztonság megváltozott értelmezése is. Az új típusú biztonsági kihívásokra a nemzetközi közösségek, az államok csak akkor tudnak hatékony választ adni, ha hangsúlyt fektetnek a lakosság felkészítésére és az érintett szervezetek kiképzésére. A kiképzés hiánya érezteti negatív hatását katasztrófa helyzetben, a létfontosságú rendszerelemeket (kritikus infrastruktúrákat) ért támadáskor is. A konvencionális és aszimmetrikus katonai műveletekben beláthatatlan következményei vannak annak, ha a haderő és a műveleteket támogató katonai és polgári erők felkészítésére és kiképzésére egy állam nem fordít kellő figyelmet.

Az MH kiképzési doktrína tervezetre hivatkozik Sári Gábor alezredes PhD értekezésében, amikor a doktrínák követelményeit összefoglalja „Fontos, és a három alrendszer befolyásoló tény, hogy a kiképzés tervezési alrendszere a VTR³ Hadművelési Tervező Rendszerének része, attól függetleníthetetlen, amiből következően a kiképzés tervezési elemeit csak a hadművelési környezet részeként, attól determináltan lehet kezelni. Amennyiben a hadművelési tervező rendszer elemei⁴ hiányoznak, a kiképzés tervezése sem biztosíthatja a teljes körűség relevanciáját.”⁵

A későbbiekben Tóth Sándorra hivatkozva a rendszerszemléletet hangsúlyozva egy- másra épülésről beszél.

„Tóth Sándor ezredes az MH ÖHD-2 rendszerszemléleti megközelítése mellett a felkészítés rendszerét olyan, egymásra épülő szintek kapcsolati halmazaként és folyamatokként értelmezi, melynek felső csúcán az összhaderőnemi és multinacionális felkészítés áll, és ahol az egyes szintek tartalma haderőnemenként determinált.⁶ Ebből következően a kidolgozott rendszer rugalmasabb és a logisztikai specifikumoknak teret adható megközelítésben vázolja fel a folyamatközpontú kiképzési rendszer egyes pontjait, amiben a haderőnemi kiképzési alrendszerek mellett a hasonló rendszerszervező sajátosságokkal (feladatrendszer, struktúra, képesség-követelmény, kiképzési rend, felkészítendő állomány jellege) leírható logisztikai alrendszer elhelyezhető.”

³ VTR = Védelmi Tervező Rendszer

⁴ Ezek az elemek többek között a haderő elérendő képességeinek meghatározása, a meglévő és az elérendő képességek közötti különbségek megállapítása, a képességfejlesztés feladatainak megfogalmazása, programozható képesség csomagokban való meghatározása, a haderő, azon belül az egyes katonai szervezetek képesség szintbe történő besorolása.

⁵ Többek között emiatt állt le a 2008-ban indított kiképzési reform.

⁶ Tóth Sándor ezredes: A katonai kiképzés rendszerszemlélete, folyamatai, út a jobb és költségkímélőbb kiképzés felé; MH ÖHP tanulmány, Székesfehérvár, 2011, pp.65.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

A tudományos grémium elfogadta, és ha úgy tetszik magáévá tette a szerző hivatkozását a NATO kiképzési direktíváira, amelyek a kiképzés fogalmát, célját, helyét, és szerepét: „... egyrészt speciális jártasságok, készségek, kialakításának fő eszköze, melynek célja a katonai siker biztosítása, másrészt a haderő feladatrendszerének a harci képesség megteremtésére irányuló fundamentális eleme, ami eszközt biztosít közös doktrína gyakorlati alkalmazására. Az FM 7-1- Battle focused training szerint a „kiképzés célja a haderőt küldetése végrehajtására felkészíteni a művelet teljes spektrumában.⁷ A kiképzés lényegét így teljes mértékben a műveleti siker elérésére koncentrálja – a harcászati alapkövénnek tartja –, nem különböztetve meg olyan fogalmakat, mint „békekiképzés”, „harciképzés” és a kiképzés végrehajtásában a harcszerű körülményeket, és tevékenységi rendet hangsúlyozza.

A logisztikai szakkiképzés, ami a Combat Service Support, vagyis a harci kiszolgáló támogatás kiképzési része, az összhaderőnemi képességek kialakítására irányuló felkészítési rendszer egyik eleme, aminek elveiben, módjaiban, módszereiben kiemelten tükröződik a szakharcászati kiképzés (field training) egyéni és kötelék szintű ismereteinek készség szintűvé tétele. A szakkiképzés speciális jellege és tartalma mellett ennek megfelelően erősen koncentrál az összhaderőnemi képességekbe történő helyes integrációra, ugyanakkor a kiképzés végcéljaiban minden fegyvernemi parancsnoktól elvárás, hogy tudja, hogyan működik, milyen struktúrába szerveződik a művelet harci kiszolgáló támogatása.⁸ A szakkiképzés alapja a művelet teljes spektrumára kidolgozott „Mission Essential Task List” (küldetés feladatlista), melyben a Combat Service Support – azon belül a logisztika – pontosan megfogalmazott feladatok alapján alakítja ki képességeit és határozza meg kiképzési célkitűzéseit, a komponens, vagy összhaderőnemi művelet küldetéseinek megfelelően.

Csak azért PhD értekezésre hivatkozva szeretném megközelíteni a harcászati, hadműveleti felkészítés és privilégium kérdését, mert ezzel kívánom demonstrálni, hogy a tudományos gondolkodástól sem idegen a napi praktikum figyelembe vétele a problémák megfogalmazásánál. Itt arra az evidenciára gondolok, amelyet a szerzők Keleten és Nyugaton szinte egybehangzóan hangsúlyoznak, nevezetesen, hogy minden szakkiképzés és valamennyi katonai felkészítés alapja az összefegyvernemi gondolkodás, a harctevékenység és annak vezetése.

A harctámogatás, harcbiztosítás, harcokszolgálói támogatás és valamennyi a művelet sikeréhez elengedhetetlenül kapcsolódó tevékenység csak úgy lehet sikeres, ha nem általánosságban készül fel támogató tevékenységére, hanem egy konkrét helyzet kapcsán elemzi a helyzetet, a parancsnoki döntéshez igazodva elkészíti saját cselekvési változatát és a parancsnoki elhatározás szerint szab konkrét szakintézkedést.

Azért beszélek evidenciáról, mert az MH Kiképzési Doktrínája is ugyanezt a gondolatot sugallja, azaz alátámasztja a vezérkar főnökének már jelzett elvárását. „A kiképzési rend-

⁷ FM 7-1- Battle focused training – Headquarters Department of the Army, 2003. - p. 1-2.

⁸ FM 4-0- Combat Service Support – Headquarters Department Of The Army, 2003. –p. 1-2

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

szer rendeltetése a stratégiai, hadműveleti, harcászati (a továbbiakban: műveleti) követelményeken alapuló kiképzési szükségletek, követelmények és prioritások meghatározása, illetve az ezek teljesítését biztosító hatékony és eredményes megoldások kidolgozása, szakszerű alkalmazása és a rendszer eredményeinek, kimenetének felmérése, szükség szerinti korrigálása. A kiképzés rendszerszemlélete (Systems Approach to Training – SAT) egy olyan logikus kiképzési szemléletmód, amely biztosítja a rendeltetésnek való megfelelést, valamint a meghatározott kiképzési célok eléréséhez szükséges erőforrások hatékony és gazdaságos felhasználását.⁹

A következőkben kevésbé magasztos kérdésekkel szeretném folytatni a bizonyítást, amikor egy harcászati feladat feldolgozásának anomáliáit érzékeltetem a „logisztikus” alapképzettségű MSc hallgatók tancsoportjában.

A foglalkozás előkészítésének igazságához hozzátartozik, hogy az 540-es gyakorló foglalkozást kidolgozó tanszék oktatói (harcászati, hadműveleti főtisztok) minden segítséget megadtak annak érdekében, hogy a lehető legteljesebb összefgyvernemi elgondolás és intézkedés álljon rendelkezésünkre a logisztikai törzskari feladatok kimunkálásához. Minden elismerésem Téglási József és Magyar István alezredes uraknak, azért, hogy naprakész ismeretekkel bővítették összefgyvernemi tudásomat, amit tizenkét évi vezérkari munka és két vezérkari tanfolyam alapozott meg. Lehetővé téve ezzel, hogy a hallgatóim munkáját összefgyvernemi szempontból is megítélhessem.

A feladat harcászati része nagyon jó elgondolásra épül, honi területen zajlik, gyakorló, de mégis reálisnak értékelhető állománytáblával és fegyverzettel, jelentős légi és szárazföldi fölényben lévő ellenség ellen. Logisztikai oktatási szempontból ideális lehetőséget biztosít a törzsmunka minden fázisának gyakoroltatására. A gyakoroltatás praktikus szempontjait figyelembe véve nem tartom jelentős hiányosságnak, hogy a dandár nem koalíciós hadtest, hanem nemzeti állományába tartozik.

A mi számunkra ennél sokkal jelentősebb az a hiátus, hogy a harctámogatás feladatai meglehetősen elnagyoltak, cselekvési változataik, illetve elgondolásuk és tervük a harc támogatására egyáltalán nincs kimunkálva. Ez a hiány – annak ellenére, hogy érthető a személyi korlátok miatt – nagyon megnehezíti azt a törekvésünket és elvárás teljesítését, hogy a valós helyzethez közeli körülmények között gyakoroltassuk a hallgatóinkat.

Csak utalni szeretnék a logisztika közismert elvárásaira – zárójelben mondom ez az elvárás minden NATO parancsnok is – „megfelelő anyagot, megfelelő időben, megfelelő helyre...” Ebből hallgatóink csak saját kútfejükből vagy tanári instrukcióra kapnak információt. Ennél sokkal rosszabb, hogy csak „papírból” ismerik meg a törzsmunka azon valós elemét, amit a törzskapcsolat és együttműködés szavak takarnak. Nem szembesülnek azzal a körülménnyel, hogy az idő szorításában kell megszerezni információkat és tisztázni olyan kérdéseket, mint az anyagátadó pont, szállítási útvonal, harcból történő kivonás, helyszíni javítás, vagy a sérültek hátraszállítása. Nem érzik a bőrükön, hogy az együttműködés több szereplős, hogy nem mindig a logisztikus kap először információt és azt, hogy a

⁹ MH Kiképzési Doktrína 2012, MH kiadványa, Budapest, 4.1. pont

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

többieknek is ugyanolyan információ igénye van, mint neki. Lehet, hogy ez a szabályzatokban nem szereplő, szubjektív oldala a törzsmunkának, de jobb már a képzés során szembesülni vele. Ugyanígy azzal is, hogy a számítógép valóban új korszak a döntés előkészítésben, de nem mindenható. Meg kell tapasztalni, hogy a „Parancsnoki útmutatóba” bedolgozott anyag minden pillanatban visszaköszön az egyeztetéseken és azt is, hogy az „egyértelmű” és „világos” valamint a „tömör” jelzők nagyon fontos kellékei a katonai törzskari kapcsolatoknak.

Ezeket a közhelyszerű gondolatokat és tapasztalásokat azért hoztam elő, hogy érzékeltessem a valóság buktatóit a szabályozók harmonizációjával szemben és érveljek a valósághoz közeli felkészítés mellett.

Az pedig ebben a műfajban már végképp a csúcspontot jelenti, ha a másik vezetői szint is részese a gyakorlásnak és esetleg valamennyien (MSc, BSc) bőrkön érzik a feladatszábas és megértés, az egész és rész harmonikus együttműködését.

De ne kalandozzunk el ennyire, inkább néhány gondolat a nevezett feladathoz kapcsolódó helyzetről és körülményeiről.

A feladat tárgya: a gépesített lövészdandár védelmi harca logisztikai támogatásának előkészítése és vezetése.

A harcászati feladat célja: az elméleti ismeretek alkalmazásának megtanítása, a már tanult anyag gyakorlati feladatokon keresztül történő önálló megoldása, ezáltal jártasságok, készségek fejlesztése, a parancsnok és a törzs vezető beosztású személyei (G4, szaktisztek) által végzendő különböző feladatok megoldása során.

A harcászati feladat oktatásának formája, helye: hadijáték elemeivel vezetett csoportos foglalkozás tanteremben.

A feladat mozzanatai, a foglalkozások tárgya és az időelosztása: a feladat 30 tanórán belül tervezhető.

Mozzanatok:

1. Helyzetismeret kialakítása.
2. Előzetes intézkedés és lehetőség elemzés.
3. Helyzetértékelés.
4. Harcászati terv (intézkedés) kidolgozása.
5. Terv aktiválás, végrehajtás, elemzés.

A foglalkozás levezetése kapcsán az első pillanattól kezdve kényszermegoldásokat kell alkalmazni. A gyakorló beosztások kijelölése rendkívül fontos szempont, amit döntően a foglalkozás tárgya és természetesen az osztály létszám határoz meg. Már előljáróban megjegyzem, hogy parancsnok és törzsfőnök nélkül egyetlen foglalkozás sem elképzelhető. Ezeket nagyobb osztálylétszám esetén hallgatók, kisebb létszám esetén a foglalkozást vezető tanár tölti be. Általános módszer a levezetésnél, hogy a törzsszolgálat előírt logikai rendjében egy-egy hallgató a műveleti időből kilépve előadja saját szerepét. A felmerült kérdéseket a tanár vezetésével megbeszéljük, majd a törzsfőnök az időgrafikonnak megfelelően meghatározza a következő foglalkozásra elkészítendő anyagokat. Ezt a foglalkozásvezető jóváhagyja, illetve korigálja.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

Ezután bemutatom néhány foglalkozás tartalmát, célját és az ezekben szükséges törzskari szerepeket. Az olvasóra bízom annak eldöntésével, hogy elég-e ezek profi ellátásához a logisztikai vezetői professzió.

- Feladat vétele, rögzítése, helyzetismeret kialakítása. Alapvető cél itt, hogy G4 szerepkörben legyenek képesek a hallgatók a szükséges törzskari feladatok elvégzésére, együttműködésre és saját véleményük kialakítására. Ehhez elengedhetetlen, hogy az összefegyvernemi törzs részéről megismerjék a dandár helyzetét, az előljárotól kapott intézkedés értelmezését melyekhez a parancsnok, a törzsfőnök, illetve a G3, esetenként a felderítőfőnök iránymutatása szükséges.
- Helyzetértékelés összeállítása, parancsnoki útmutató, a harcmező, az ellátási források megközelítési útvonalainak felderítése. Ennek során szemrevételezési-felderítési tervet kell kidolgozni az előzetes intézkedés megfelelő logisztikai részét bedolgozni, valamint a parancsnoki útmutatóhoz szükséges logisztikai elemeket kimunkálni.

Mindezekhez olyan törzskapcsolatokkal lehet eljutni, amelyek a G3-as törzsrészleg különböző szaktisztjeihez kötődnek például tüzér, műszaki, stb.

- Cselekvési változatok kialakítása. Ha lehet rangsorolni, azt mondhatjuk, hogy a döntéselőkészítő munkának szakmailag ez a legfrekvenciáltabb kérdése, hiszen ennek során kell a logisztikai támogatást a harc dinamikájához igazítani. Neveléses lenne, ha most felsorolnám milyen törzskapcsolatok, együttműködési módok útján lehet eljutni a legkevésbé rossz logisztikai ellátási változathoz. Most a cikk kereteit nem feszegetem annak tárgyalásával, hogy miért kell egyen szilárdan kidolgozni a cselekvési változatokat, mik a kritériumok, a hadijáték miért a legjobb módszer a cselekvési változat megítélésére, ezért csak utalok a levezetés módjaira, az „öv”, a „doboz” és az „útvonal” technikákra. A cselekvési változatok összehasonlítása kapcsán is csak azt a komplex munkát kívánom hangsúlyozni, amit a törzs végez a döntéselőkészítés folyamatában, a logisztikára konkretizálva. A logisztikai törzs részese a „szöveges” a „számjegyes” és az „egyszerű” döntési mátrix elkészítésének, amelyet a Törzszolgálati Szakutasítás szerinti formában a többi törzstiszttel együttműködve alkotnak meg. Ennek egy változatán (1. számú táblázat) látható, hogy minden kritérium szorosan kapcsolódik az összefegyvernemi változathoz, nem lóghat a levegőben és élő környezetet, nevezetesen a harcoló és harctámogató elemek cselekedeteinek pontos ismeretét igényli.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

„Egyszerű döntési mátrix”¹⁰;

A szaktiszték a saját területüknek megfelelően összeállítanak értékelési szempontokat és azokat „0”, „+”, „-”, „- -” jelekkel súlyozzuk.

Kritériumok	1. CSV	2. CSV	3. CSV
Várható veszteség	+	0	-
Sebesültek evakuálása	+	-	0
Segélyhely telepítése	0	-	+
Kockázat	-	++	0
Vezetési pontok telepítése	-	0	+
Vontatási útvonalak	0	-	+
Hadifoglyok elhelyezése	+	-	0
Szállítási útvonalak	+	-	0

1. számú táblázat

A mi esetünkben mivel védelmi harcról van szó, lehetséges, hogy korlátozni kell ezt a palettát és csak a műszaki és a tűzér erők alkalmazására szorítkozni a kérdés megbeszélésével. Belátható, hogy sem a parancsnoki útmutató, sem a G4 törzs tűzér és műszaki szaktsiszt nélkül nem képes kellő mélységben feltárni a két nagy terület harci működését és megadni a várható anyagfelhasználás mennyiségét, helyét és idejét, pedig ezek az anyagutánpótlást tervezők számára nélkülözhetetlen adatok. Tovább bonyolítja a kérdést, hogy ezen erők települése, illetve tartalék körleteik kijelölése jelentősen befolyásolja a logisztikai első, illetve második lépcső lehetséges települési helyét, valamint az ellátási útvonalak vonalvezetését is.

- A G4 javaslatlétéle, a parancsnoki döntés és feladatszabás. Ennek a kérdésnek az első állomása a törzsfőnöknél zajló értekezlet, ahol harmonizálják a harc, a harctámogatás és a harckiszolgálói támogatás megvalósításának kérdéseit térben és időben szinkronizálva az egyes területeket. Gondolom, nem kell bizonygatnom, hogy ez a mozzanat autentikus résztvevők nélkül olyan, mint a habos torta hab nélkül.
- Az alárendeltek feladatának megszabása, az ellátás, anyagátadás, vételezés, vontatás és kiürítés helyének, idejének, felelőseinek egyeztetése, a vezetési kérdések tisztázása. Mindezek a zászlóaljparancsnok és a törzsfőnök, valamint az S4 főnök részvételét feltételezi. Az ő kérdésük, illetve feladat értésük bizonyítja, hogy végrehajtható-e a dandár támogatási terve.

¹⁰ Hraska Gábor őrnagy: A Magyar Honvédség Zászlóalj Harccsoport (MH ZHCS) katonai műveleteinek logisztikai tervezési feladatai a törzsszolgálati szakutastítás alkalmazásának harcászati szintű elemzése Budapest, 2015. Diplomamunka 8. számú ábra

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

Ez után a mozzanat után dönthet magabiztosan a parancsnok a harc megszervezéséről és az alárendeltek feladatairól. Ezt követően érezheti valamennyi törzstiszt, hogy fontos része a rendszernek és részese annak a sikernek, amelyet a dandár eredményes feladat végrehajtása jelent.

Utolsó és némileg szubjektív érvem, hogy a mi hallgatóink a holnap vezetői, akik személyiségükkel, egész habitusukkal vesznek részt a döntésben és a döntéselőkészítésben, akik nem felejtik el egyetemi munkájukat, közös verejtéküket és egy lépéssel közelebb kerülnek ahhoz, hogy egymásban bízó, összehangolt törzssé válhassanak, hogy kielégíthessék azt az igényt, amit a törzsszolgálati szakutasítás, a parancsnok és a törzs együttműködése elé támaszt. „A parancsnok és törzse közti összhang és együttműködés elengedhetetlen feltétele a hatékony tervezésnek és vezetésnek. A tisztán és érthetően megfogalmazott parancsnoki feladatszabások hiányában a törzs nem képes végezni munkáját. A megfelelő vezetői döntések meghozatalához pedig elengedhetetlenül szükségesek a törzs által a döntéselőkészítés érdekében végrehajtott információ-gyűjtő, elemző-értékelő munkán alapuló javaslatok.” A parancsnok személye, személyisége, vezetési stílusa, kiállása és viselkedése alapjaiban határozza meg a vezetett katonai szervezet morálját és vezetett törzs teljesítő képességét. A parancsnok a vezetői tevékenysége során szabadon és kreatívan gondolkodik és cselekszik, spontán reagál, kockázatokat vállal fel és ágfogóan vizsgálja a helyzetet, melyek által gyakorolja a hadműveleti művészetet. „

Tudom, hogy rendkívül szűkmarkúan bántam a bizonyítékokkal, amelyek azt hivatottak igazolni, hogy a legjobb felkészítési módszer az MSc képzésben is, ha a valósághoz közelítő törzskari szervezetben dolgozzuk fel a Magyar Honvédség harcászati, hadműveleti alkalmazásának fontos kérdéseit.

Befejezésül nem szeretnék naivnak mutatkozni, ezért azt mondom, hogy igen sok tanári munkát igényel egy közös törzsgyakorlás megszervezése, de megéri. Bizonyos mértékig át kell dolgozni az intézetek képzési programját, de megéri. A kar oktatóinak jelentős része közelebb kerül a háborús működés kérdéseihöz és egymáshoz, ami nemcsak, hogy megéri, de üdvös is. Meggyőződésem, hogy egy hallgatói zárógyakorlat hozzájárulna az új típusú logisztikai tisztképzés rendszerének sikeréhez és segítené elmélyíteni, illetve megérteni a 2011 után bekövetkezett integrációt a katonai felsőoktatásban.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Báthy Sándor – Horváth Attila: A „MAGLITE” gyakorlat eredményeinek összegzése és a továbblépés lehetőségei. In. Horváth Attila (szerk). Az első magyar brit logisztikai program tapasztalatai. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem kiadványa. Budapest, 1997. pp. 119-123.
2. Horváth Attila: A kritikus infrastruktúra védelem komplex értelmezésének szükségessége. In. Horváth Attila (szerk). Fejezetek a kritikus infrastruktúra védelemből I. Magyar Hadtudományi Társaság. Budapest, 2013. ISBN 978-963-08-6923-2. pp. 25-48.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

3. Horváth Attila: Terrorizmus és térjellemzők a létfontosságú rendszerlemek védelmében. In: Horváth Attila-Bányász Péter-Orbók Ákos (szerk). Fejezetek a létfontosságú közlekedési rendszerlemek védelmének aktuális kérdéseiről. Tanulmánykötet. Nemzeti Közszolgálati Egyetem kiadványa. Budapest, 2014. ISBN 978-615-5305-30-6 pp. 7-26.
4. Hraska Gábor őrnagy: A Magyar Honvédség Zászlóalj Harccsoport (MH ZHCS) katonai műveleteinek logisztikai tervezési feladatai a törzsszolgálati szakutasítás alkalmazásának harcászati szintű elemzése Budapest, 2015. diplomamunka
5. Pohl Árpád: A műveleti felkészítés rendszere a logisztikai tisztképzésben. Hadtudományi Szemle. VIII/1. évfolyam, 2015. pp. 151-166.
6. Pohl Árpád: A műveleti felkészítés következményeinek néhány aspektusa a logisztikai tisztképzésben. Hadtudományi Szemle. VIII/1. évfolyam, 2015. pp. 503-511.
7. Pohl Árpád: Az új rendszerű logisztikai kiképzés: Valóban eltűnt a szakma? Hadmérnök X/1. évfolyam, 2015. pp. 49-61.
8. Sári Gábor alezredes: A logisztikai szakkiképzés/felkészítés helye, szerepe és sajátosságai a Magyar Honvédség kiképzési/felkészítési rendszerében PhD értekezés, NKE, Budapest 2013
9. Sütő Tamás vezérőrnagy: A Magyar Honvédség szárazföldi csapatainak kiképzése a 90-es évek második felében, a kiképzés fejlődésének irányai a NATO-csatlakozást követően PhD értekezés, ZMNE, Budapest 2002
10. Tóth Sándor ezredes: A katonai kiképzés rendszerszemlélete, folyamatai, út a jobb és költséghatékonyabb kiképzés felé; MH ÖHP tanulmány, Székesfehérvár, 2011, pp.65.
11. Általános 24 Magyar Honvédség Kiképzési Doktrína I. kötet. MH DOFT kód: KIKD (7). A Magyar Honvédség kiadványa. Budapest 2013.
12. Általános 38 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Műveleti Doktrína. 1. kiadás. MH DOFT kód: MD 3 (1). A Magyar Honvédség kiadványa. Budapest. 2013.
13. Általános 43 Magyar Honvédség Összhaderőnemi Doktrína. 3. kiadás. MH DOFT kód: MD (3). A Magyar Honvédség kiadványa. Budapest. 2013.
14. 94/1998. (XII.29.) OGY határozat a Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikájának alapelveiről 6. pont, 10. Pont
15. 17/2003. (HK 7.) HM közigazgatási államtitkári és HVK vezérkari főnöki együttes intézkedés a hivatásos és szerződéses katonák át- és továbbképzésének megszervezéséről és végrehajtásáról
16. 98/2009 HM utasítás a honvédelmi tárca védelmi tervező rendszere felső szintű tervezési szabályainak alkalmazásáról 2§ (2), g pont
17. MH Kiképzési Doktrína Budapest, MH kiadvány 2012.
18. HVKF intézkedés tervezet a Magyar Honvédségnél folytatott kiképzés felső- és középszintű irányításának, valamint a kiképzés tervezésének és végrehajtásának rendjéről 2013
19. A logisztikai tisztek oktatási képzési-kiképzési - felkészítési rendszere a követelmények differenciálódásának függvényében. Katonai Logisztika online kiadás, 20. évf., 2011/2. szám.
20. Törzsszolgálati szabályzat (tervezet, 2015)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2015. VIII. évfolyam 3. szám

21. A Magyar Honvédség Törzsszolgálati Szakutasítása, Ált-4/457, a Honvéd Vezérkar Hadműveleti Csoportfőnökség kiadványa, hatályba léptette a Honvéd Vezérkar főnökének 358/2012. (HK 1/2013.) HVKF szakutasítása.
22. Magyar Honvédség Összhaderőnemi Logisztikai Támogatás Doktrína (3. kiadás) MH DOFT kód: logd 4 (3). (Tervezet). A Magyar Honvédség kiadványa. Budapest. 2015.
23. A logisztikai tisztek oktatási képzési-kiképzési - felkészítési rendszere a követelmények differenciálódásának függvényében. Katonai Logisztika online kiadás, 20. évf., 2011/2. szám.
24. Magyar Honvédség Törzs Szolgálat Szabályzata II. rész. Tervezet. Budapest, 2015.